

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА КОМИСИЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ СУКОБА ИНТЕРЕСА
У ОРГАНИМА ВЛАСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Трг јасеновачких жртава 4, Бања Лука, тел: 051/360-221, факс: 051/360-224
www.sukobinteresa-rs.org, Е-mail: kontakt@sukobinteresa-rs.org

Број: 02-1609-С/24-1, О.С.

Датум: 20.12.2024. године

САНДРА ПРПОШ

Одборник у Скупштини општине Теслић

Предмет: Мишљење, доставља се- о постојању потенцијалног сукоба интереса

Републичка комисија за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске (у даљем тексту: Комисија), дана 16.12.2024. године запримила је захтјев од стране Сандре Прпош, одборник у Скупштини општине Теслић, за давање мишљења о евентуалном постојању сукоба интереса- да ли она као директор јавне предшколске установе Дјечији вртић “Палчић“ Теслић, може да гласа за буџет који се односи на јавну установу којом управља, као и друге опште акте који су у надлежности скупштине, а односе се на јавну установу којом руководи?

Сходно наведеном, Комисија, на основу члана 16. став 4. Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/08, 52/14 и 90/23) даје следеће мишљење:

Комисија, на основу члана 16. став 4. Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске, даје своје мишљење о постојању сукоба интереса прописаног овим законом. С тога, Комисија даје мишљење само за питања о постојању сукоба интереса која су регулисана законом на основу којег поступа- Закон о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске.

Чланом 1. став 1. Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске прописано је да се овим законом уређују посебне обавезе изабраних представника, носилаца извршних функција и савјетника у органима власти Републике Српске и јединица локалне самоуправе у обављању јавне функције, а у циљу спречавања сукоба интереса.

Чланом 2. Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске прописано је да сукоб интереса постоји у ситуацијама у којима изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник има приватни интерес који је такав да може утицати или изгледа да може утицати, на непристрасно и објективно вршење његове дужности, а приватни интерес укључује било коју предност за њега или његову породицу и др. лица или организације са којима је он имао или има пословне, политичке и друге везе.

Чланом 3. Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске прописани су принципи дјеловања, између којих је и да су изабрани представници у обављању јавне функције дужни да се понашају савјесно и одговорно, законито, непристрасно и часно, придржавати се принципа одговорности, поштења, савјесности, отворености и вјеродостојности, те да се придржавају етике позива и функције коју обављају; да у обављању јавне функције не смију свој приватни интерес стављати изнад јавног; не смију користити јавну функцију за личну добит или добит лица које је са њима повезано и не смију бити ни у каквом односу зависности према лицима која би могла утицати на њихову објективност.

Чланом 4. под а) Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске, прописано је да се „изабраним представницима“ сматрају: народни посланици у Народној скупштини РС, делегати у Вијећу народа РС и одборници у скупштинама јединица локалне самоуправе.

Сходно томе, како је одборник у скупштини јединице локалне самоуправе „изабрани представник“, као такав је третиран Законом о спречавању сукоба интереса у органима власти РС и тај закон се примјењује на њега као на „изабраног представника“.

Дух закона јасно истиче интенцију законодавца да јавну функцију ослободи било каквог утицаја од приватног интереса који се може појавити приликом обнашања јавне функције. Законодавац је овај критеријум поставио високо и поштрио његово тумачење, јер прописује да сукоб интереса постоји и кад приватни интерес „изгледа да може

утицати, на непристрасно и објективно вршење његове дужности“. Ово се види и из дефиниције приватног интереса која је постављена доста широко и „укључује било коју предност“ за њега/њу и повезана им лица. Свакако да одборник који руководи одређеном установом/предузећем и при томе учествује у доношењу „контролних“ одлука које се тичу установе/предузећа на чијем је челу, представља разумну сумњу да доношење једне такве одлуке изгледа да може утицати на непристрасно и објективно поступање приликом гласања и доношења такве одлуке. Чињеница је да је позиција скупштине општине, у овом контексту, као позиција „контролног органа“ у односу на јавну установу/јавно предузеће, па би учествовање лица у поступку контроле изазвало разумну сумњу у објективност и непристрасност тог лица.

Свакако да је овај дух закона разрађен и кроз принципе дјеловања који су прописани у члану 3. као понашање јавних функционера. Њихова природа законског принципа указује да су то само основе приликом њиховог дјеловања, тј. минимални праг који је потребан приликом њиховог обнашања дужности. Савјесност, непристрасност, отвореност и вјеродостојност налажу јавним функционерима да не гласају за одлуке које се тичу њиховог властитог финансирања и управљања осталим средствима, те су из разлога отворености дужни јавно да се уздрже од гласања и образложе на записник своју одлуку. Овим се, прије свега, остварује принцип отворености, а чува се и савјесно и вјеродостојно дјеловање јавних функционера. Овим поступком јавни функционери не учествују нити у одлучивању личне добити, те ће јавни интерес остати изнад приватног.

Поред наведеног, потребно је указати и на члан 9. став и) Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске, којим је прописано, између осталог, да је изабраним представницима, носиоцима извршних функција и савјетницима забрањено да: ... и) на други начин користити свој положај, како би утицали на одлуке законодавне, извршне или судске власти, те тако постигли личну корист или корист других лица, неку повластицу или право, закључили правни посао или на други начин интересно погодвали себи или другом лицу.

Овим чланом 9. се директно указује на забрану да јавни функционери утичу на одлуке власти којима би постигли личну корист или корист за друга лица, неку повластицу или право или на други начин интересно погодвали себи или другом лицу. Гласањем о буџету институције којом руководи, одборник врши директан утицај и на свој положај у тој институцији.

Сходно наведеном, на основу свих наведених чињеница, на сједницама скупштине општине одборник не смије гласати, уколико се буде одлучивало о било којем питању које се односи на јавну установу којом руководи и тиме би починио повреду принципа из члана 3. и повреду члана 9. став и) Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске. Дужност је у таквим ситуацијама да се уздржи од гласања, те на сједници објасни разлоге због којих се уздржава од гласања.

ПРЕДСЈЕДНИЦА КОМИСИЈЕ

Обренка Слијепчевић

Доставити:

1. Сандри Прпош, путем мејла:
2. У спис предмета